

Statsministeren fremsatte Forslag al fornøden Støtte, saa det store Skridt kunde blive taget og man saa senere kunde faa Lejlighed til at overveje Spørgsmaalet om kvindelige Præster.

Kammersgaard (S.) fandt Forslaget i høj Grad forskelligt fra Statsminister Zahles Forslag, hvis Fremsættelse blev hilst med Glæde af Ordføreren for Venstre, det radikale Venstre og Socialdemokratiet; Hr. Jensen Sønderup havde endogsaa ment, at det burde passere Tinget uden Udvalg. Ailt tydede paa Fred, „indtil Venstres Fører en skønne Dag greb ind og odelagde hele Idyllen ved at tage Afstand fra sit eget Partis Ordfører.“

Iøvrigt fandt Taleren det tidsspilende at komme ind paa den tidligere Gentagelse af Debatten og sluttede med paa sit Partis Vegne at tilsige dets Villighed til at forhandle om Lovforslaget i et Udvalg i Haab om, at Forhandlingerne maa resultere i, at Kvinder faar samme Adgang som Mænd bl. a. til Præstegerning.

J. Oskar Andersen (K.) hævdede, at allerede ved den første Fremsættelse af Forslaget havde det konservative Folkeparti erklæret sig villig til at give „Kvinderne Adgang til alle de Stats- og kommunale Embeder og Hverv, som der kunde være Tale om, at „vi her gennem Lovgivningen uden videre kunde disponere over.“ Derimod havde man taget et afgørende Forbehold med Hensyn til saadanne Stillinger, hvor Statens Lovgivning i Øjeblikket vilde betyde et Overgreb og Indførelsen af et nyt Princip, nemlig naar Staten tog en Lovgivningsafgørelse med Hensyn til indre kirkelige Anliggender, som berørte Ordinationsspørgsmaalet, og gjorde det, inden Kirken var blevet hørt.

Ogsaa denne Taler pegede paa den tidligere stedfundne Delthed indenfor Venstre, og var af den Tro, at Jensen Sønderups Forsvinden fra Tinget kunde udledes dertil, at han i denne Sag indtog et Standpunkt, som efter Prof. Andersens Mening ikke var og ikke kunde være Venstres. „Vi kan godt,“ fortsatte Taleren, „gaa med til at indrømme, at vi ikke ønsker at udstede noget Forbud mod, at Kvinder kan faa Adgang til Præsteembeder, aldeles ikke; det har vi fra konservativ Side ikke ønsket. Vi har kun betonet, at der ikke bør lovgives herom, før der fra Kirkens Side foreligger saadanne klare Udtalelser, at vi kan se, at det virkelig er et Ønske fra den Side. Men her er der det mærkelige, at

Venstres ærede Ordfører betoned: vi vil gerne være med til at løse dette Spørgsmaal paa en Maade, som de danske Kvinder kan være tjente med. Vi mener imidlertid, at her er der noget andet, som maa tages i Betragtning. Det er ikke nok at imødekomme, hvad en Fraktion af danske Kvinder, der maaske taler noget højt, kan ønske i Øjeblikket, men vi maa ogsaa tage Hensyn til, hvad den danske Kirke ønsker, og det kom ikke klart frem i de Udtalelser, som faldt fra den ærede Ordfører for Venstre, idet han syntes at være villig til, at den danske Rigsdag paa et senere Tidspunkt kunde lovgive om dette Spørgsmaal, uden at Kirken var bleven hørt, naar blot en enkelt Menighed fremsatte Ønske derom, og der var kvindelige Kandidater, der søgte Embedet.“

I Anledning af D. K.s Henvendelse til Rigsdagen, udtalte Prof. Andersen:

„Nu læste jeg i Bladene i Morges, at der er fremkommet en Udtalelse — til den højterede Justitsminister tror jeg det var — fra „Dansk Kvindesamfund“, en Henvendelse, som sikkert ogsaa vil komme til dette høje Ting, da det var en Henvendelse til Regeringen og Rigsdagen. Jeg antager, den er udgaet fra Formanden, den radikale Fru Julie Arenholt, der paa forskellig Maade har agiteret ivrigt for Kvinders Adgang ogsaa til Præstestillingen, men hvem man mærkelig nok aldrig kan faa i Tale ved Møder, naar saadanne holdes — jeg har da forgæves søgt at komme til at diskutere den Sag med hende paa Møder, det har ikke været mig muligt. I denne Henvendelse har man brugt Udtryk, som jeg benytter Lejligheden her til at paatale, da jeg tror, at den Maade at tale Kvindernes Sag paa er meget uheldig. Jeg er ganske overbevist om, at Hovedmassen af danske Kvinder er meget lidt tjent med den Repræsentation for deres Interesser, som „Dansk Kvindesamfund“ er, naar det saaledes vil være Talerør for danske Kvinder. Der staar i denne Henvendelse: „Kirken har i den blinde Iver for at værne Kirkens Omraade ladet de verdslige Myndigheder forhindre Fornyelse og Udvikling indenfor Kirken selv.“ Jeg gad nok spørge, som jeg har haft Lejlighed til at spørge gentagne Gange: Naar har Kirken forhindret dette; naar har overhovedet Kirken kunnet faa Lejlighed til at udtale sig om kirkelige Anliggender? Har man ikke herinde fra, navnlig fra den radikale Side, som Fru Julie Arenholt er Talsmand for,

Gang paa Gang villet dæmme op for Kirkens Røst? Det har man gjort fra radikal Side; og saa siger man her, at Kirken „i blind Iver“ o. s. v.! Det er Floskler, som viser, at man ikke har den mindste Forstaaelse af den Slags Ting, og det lægger alvorlige Hindringer i Vejen for virkelige Forbedringer af Kvindernes Stilling.“

Sluttelig hævdede Taleren, at hans Parti stod paa det Standpunkt, at det fuldt ud vilde give Kvinderne den Adgang Lovforslaget aabner dem. Men skulde der fra anden Side lægges Hindringer i Vejen for Lovforslaget, kunde der muligvis være Grund til at tage den Debat op, som ikke, hvad Venstres Ordfører havde bemærket, blev optaget ved de to tidligere Behandlinger, da det ene Spørgsmaal overskyggede alt. Hermed anbefalede Lovforslaget til hurtig Fremme i Tinget.

Elna Munck (R.) mindede om, at Jensen Sønderups hjertevarme Ord ved Lovforslagets første Fremlægning havde vist sig at være et Raab i Ørkenen, med ham var maaske den eneste virkelige Tilhænger af Kvinders Ligestilling forsvundet fra Partiet Venstre. Prof. Andersen maatte 2000 Aar tilbage i Tiden for „at faa en Knage at hænge sin Hat paa,“ og det lykkedes ham endda kun ved at misbruge og misforstå Paulus' Ord. Det drejede sig jo iøvrigt ikke om at paatvinge en Række Menigheder en kvindelig Præst, men om, som man fra radikal Side havde hævdet, at der ikke skal lægges Hindringer i Vejen hvis en Kvinde ønsker at blive Præst og en Menighed ønsker at faa hende til Præst. For den Afgørelse maatte „ethvert demokratisk Menneske kunne stemme.“ Fru M. og hendes Parti kunde ikke stemme for Lovforslaget i dets lemlæstede Skikkelse. Man hævdede sit tidligere Standpunkt, Stillingerne skulde besættes efter Kvalifikation uden paa Forhaand at sige til Kvinderne: I skal udelukkes, fordi I er Kvinder —, samtidig med at „vi hævder, at Kvinderne ikke skal tages med, blot fordi de er Kvinder.“ Og af Hensyn til de mangfoldige Kvinder, der vil se en Ydmygelse i Gennemførelsen af et Forslag, der udelukker Kvinder fra Præstegerningen, ønskede Taleren dette behandlet i Udvalg, skønt hun ikke havde megen Tro til det derved opnaaede Resultat.

Statsminister Neergaard henstillede indtrængende til det høje Ting, at det nu endelig „vilde træffe en Afgørelse